

Labklājības ministrija

Dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanas nodarbinātības politikā novērtējums

Dzimumu līdztiesības komitejas sēde
2019.gada 6.novembris

Labklājības ministrija

Novērtējuma ideja

- novērtēt nodarbinātības politiku no sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju aspekta
- identificēt izaicinājumus
- izvirzīt priekšlikumus/ieteikumus politikas attīstībai

Labklājības ministrija

Izglītība kā priekšnoteikums ienākšanai darba tirgū

- priekšlaicīgi mācības pārtraukušo jauniešu, īpaši, zēnu kompetenču attīstība nav pietiekama no darba tirgus prasību viedokļa. Vidējā un ilgtermiņā var rezultēties bezdarba pieaugumā un nelabvēlīgākā darba tirgus situācijā
- vīriešiem NEET grupā nepieciešama motivēšana dalībai atbalsta pasākumos
- sievietēm 25-29 gadu vecumā, kuras atrodas bērnu kopšanas atvaļinājumā, būtiska elastīga pieeja profesionālās apmācības un izglītības risinājumiem

Labklājības ministrija

Darba tirgus pieejamība/sieviešu un vīriešu nodarbinātības tendences

- darba tirgus izteikts dalījums – sieviešu un vīriešu profesijās un nozarēs, kas ietekmē arī sieviešu un vīriešu algu atšķirības
- nodarbinātības formu (nepilns darba laiks) izvēle, lai rastu līdzsvaru starp darbu un privāto dzīvi/ģimenes rūpēm
- darba devēji 2x vairāk ir vīrieši nekā sievietes

Labklājības ministrija

Izglītības un profesionālās pilnveides pieejamība nodarbinātajām sievietēm un vīriešiem

- izglītības tematisko virzienu izvēles izteiktais dalījums - sievietēm un vīriešu jomās, turpinās arī darba tirgū
- vīrieši kūtrāk izmanto pieaugušo izglītības piedāvājumus

Labklājības ministrija

Sieviešu un vīriešu karjeras ierobežojumi

- invaliditāte, hroniskas slimības, vecums, zema izglītība un prasmes, rūpes par bērniem vai citiem ģimenes locekļiem ir faktori, kas kavē vai ierobežo sieviešu un vīriešu iekļaušanos darba tirgū
- joprojām ir maz izplatītas tādas darba attiecību formas, kas ļauj saskaņot darbu ar ģimenes rūpēm
- gan starp darba devējiem, gan darbiniekiem izplatīta aizspriedumaina attieksme pret elastīgu nodarbinātības formu izmantošanu praksē
- vīriešu loma darba un ģimenes dzīves saskaņošanā
- nepietiekami apzināta, pētīta un uzraudzīta vardarbība un aizskaršana darbavietā, vienlaikus ir nepieciešams veicināt darba devēju un darbinieku izpratni par to un prasmi šādas situācijas atpazīt
- abu dzimumu personas ar invaliditāti saskaras ar grūtībām pašu spēkiem atgriezties iekļauties darba tirgū pēc pārtraukuma

Labklājības ministrija

Pāreja no profesionālās dzīves uz pensionēšanos

- gados vecāku iedzīvotāju konkurētspēja darba tirgū ir ierobežota - izteikts pirmspensijas bezdarbs (proporcionāli lielāks vīriešiem, bet statistiski – sievietēm saistībā ar viņu augstāku dzīvildzi), zema mobilitāte, aizspriedumi no darba devēju puses, kā arī objektīvi novecojušas, darba tirgum neatbilstošas zināšanas un prasmes, neapmierinošs veselības stāvoklis, tuvinieku aprūpes pienākumi ģimenē
- nabadzības riska palielināšanās īpaši pirmspensijas un pensijas vecuma sievietēm ar nepilnu nodarbinātību vai bezdarba situācijā

Labklājības ministrija

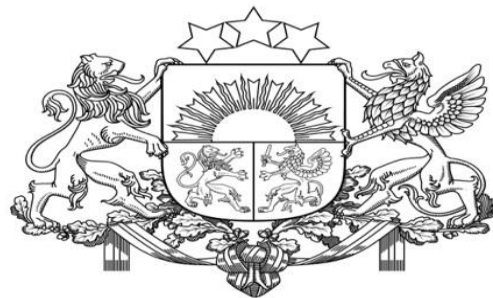
Priekšlikumi/ieteikumi

- Skolēnu/jauniešu iedrošināšana izvēlēties nākotnes profesiju, nebalstoties pieņēmumos, aizspriedumos vai stereotipos par tās atbilstību/neatbilstību "sieviešu" vai "vīriešu" profesijai
- Atbalsts jauniešiem, kuri nemācās un nestrādā, nodarbināmībai, vērtējot cēloņus
- Rūpes par strādājošo sieviešu un vīriešu veselību
- Iespēju paplašināšana personām ar invaliditāti – dzimumam atbilstoša pieeja
- Mērķtiecīgi aktīvie nodarbinātības pasākumi, balstoties uz sieviešu vai vīriešu situāciju, mazinot bezdarbu
- Darba un ģimenes dzīves saskaņošanas iespēju veicināšana

Labklājības ministrija

Priekšlikumi?
Komentāri?
Jautājumi?

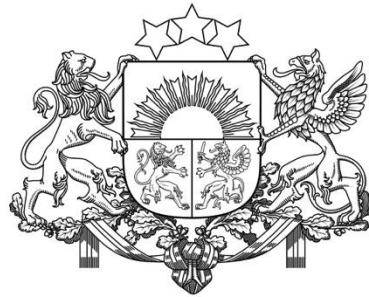

Labklājības ministrija

www.lm.gov.lv

Twitter: @Lab_min

Youtube.com/labklajibasministrija

Labklājības ministrija

Ieguldījumu prioritātes labklājības nozarē

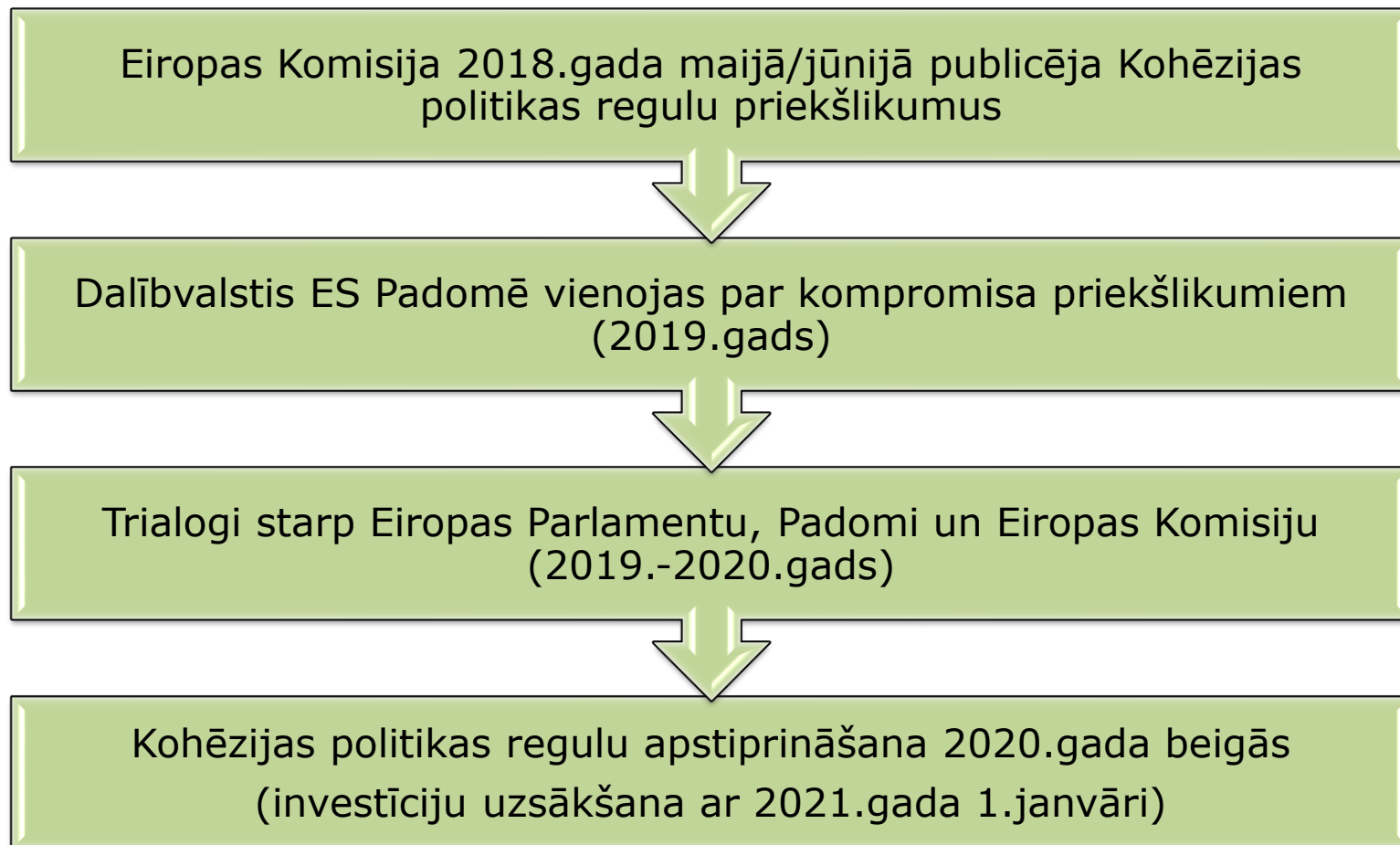
2019.gada 6.novembris

Labklājības ministrija

Kohēzijas politikas fondu regulu virzība

Labklājības ministrija

Kopīgo noteikumu regulas tvērumš 2021.-2027.

Kopīgo noteikumu regula

**ERAF un
KF**
regula

ESF+
regula
ESF, NSIP,
JNI, EAFVP,
Veselības
programma

PMF
Patvēruma
un
migrācijas
fonda
regula

INTERREG
Eiropas
Teritoriālās
sadarbības
regula

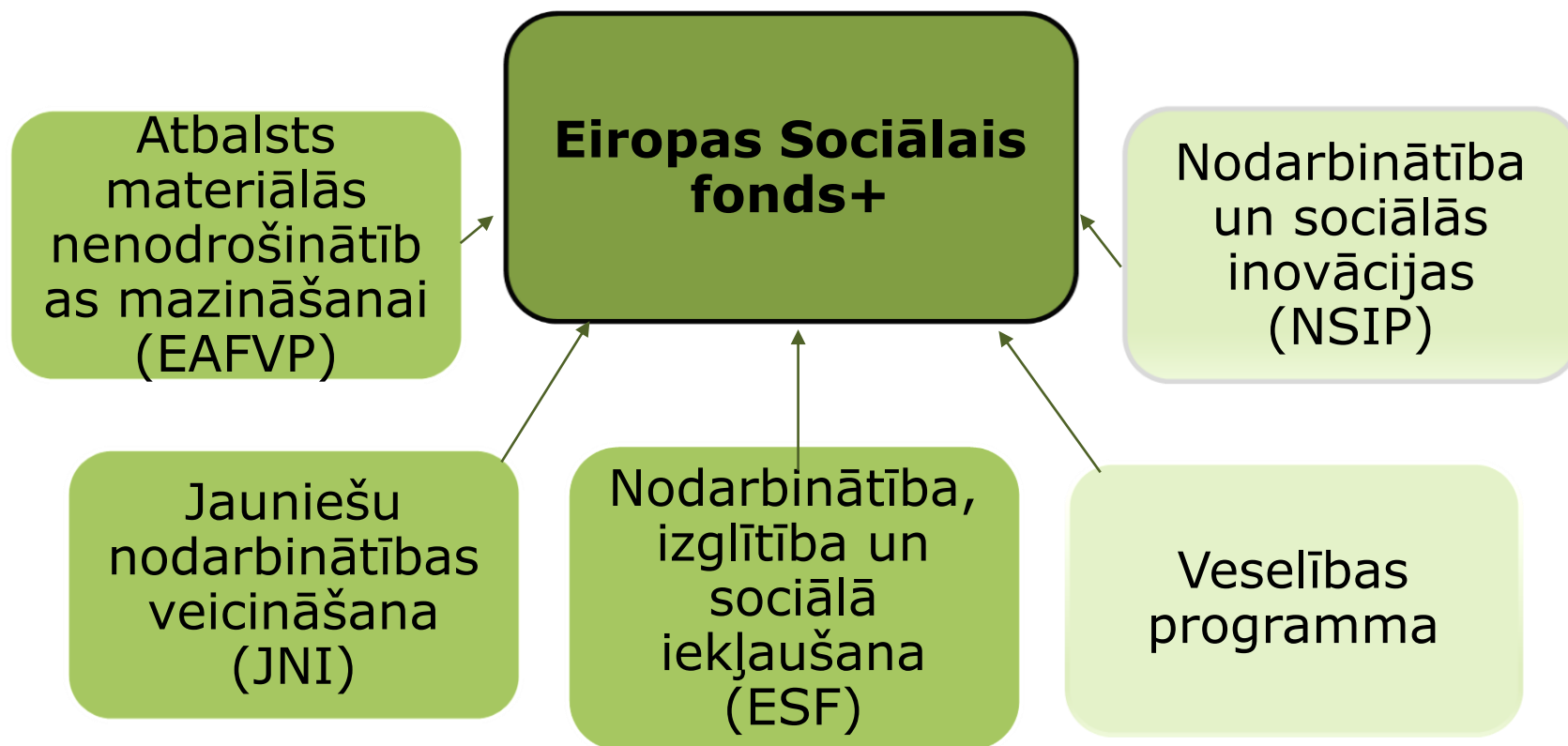
EJZF
Eiropas
Jūrlietu
un
zivsaimn
iecības
fonda
regula

**IDF un
BMVI**
Iekšējās
drošības un
robežu
pārvaldības
un vīzu
instrumenta
regula

Labklājības ministrija

ESF+ struktūra

Labklājības ministrija

Priekšlikumi ieguldījumiem labklājības jomā

Labklājības ministrija

Bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu kvalifikācija un prasmes

- Mācību pasākumi
- Pašnodarbinātības un komercdarbības uzsākšana
- Reģionālā mobilitāte
- Mērķēti pakalpojumi personām ar invaliditāti
- Karjeras konsultācijas

Labklājības ministrija

Nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku un ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju iekļaušana darba tirgū

- Subsidētās nodarbinātības pasākumi, ieskaitot darba vides pielāgošanu, reģionālo mobilitāti, konsultatīvo atbalstu darba devējiem
- Sākotnējās aktivizēšanas pasākumi
- Profesionālās piemērotības noteikšana personām ar invaliditāti un prognozējamu invaliditāti
- Atbalsta pasākumi personām ar psihoemocionālajām un/vai atkarības problēmām
- Ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju sasniegšana un motivēšana/konsultēšana

Labklājības ministrija

Darbspēju zaudēšanas riskam pakļauto nodarbināto darbspēju saglabāšana un nodarbinātība

- Konsultatīvs un izglītojošs atbalsts darba devējiem, nodarbinātajiem ilgāka un labāka darba mūža veicināšanai
- Darba aizsardzības, veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi darba vietās
- Darba vietu pielāgošana

Labklājības ministrija

Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai

- Sabiedrības izpratnes veidošana par sociālo uzņēmējdarbību un sociālajiem uzņēmumiem
- Atbalsta instrumenti (granti un aizdevumi) sociālajiem uzņēmumiem un sociālās uzņēmējdarbības uzsācējiem
- Konsultācijas biznesa plānu izstrādei

Labklājības ministrija

Profesionāla sociālā darba attīstība

- Profesionālās kompetences pilnveide sociālā darba speciālistiem, supervizoriem, sociālo pakalpojumu sniedzējiem
- Supervīzijas sociālā darba speciālistiem
- Atbalsts pašvaldībām jaunu sociālā darba speciālistu piesaistei atbilstoši aktuālajām sociālā darba prioritātēm
- Atbalsts sociālā darba jomas profesionālās augstākās izglītības attīstībai

Labklājības ministrija

Bāriņtiesu motivācijas sistēma un profesionālā kompetence

- Profesionālās kompetences paaugstināšana bāriņtiesu darbiniekiem un bērnu tiesību aizsardzības speciālistiem (supervīzijas, mācību kursi, informatīvi semināri)

Labklājības ministrija

Sabiedrībā balstītu pakalpojumu attīstība (I)

- Sabiedrībā balstītu pakalpojumu attīstība un sniegšana, tai skaitā specializēti sociālie pakalpojumi cilvēkiem ar demenci, apmācība un konsultācijas ģimenes locekļiem, neformālajiem aprūpētājiem
- Atbalsta dažādošana aprūpes nodrošināšanai cilvēka dzīvesvietā (vides pielāgošana, tehnoloģiju izmantošana, 24h aprūpe)
- Specializēti sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi cilvēkiem ar ļoti smagiem un multipliem funkcionāliem traucējumiem

Labklājības ministrija

Sabiedrībā balstītu pakalpojumu attīstība (II)

- Starpnozaru paliatīvā aprūpe
- Sabiedrībā balstītu pakalpojumu sniegšana dažādām mērķa grupām jaunrades projektos
- Ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojuma reforma uz ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu

Labklājības ministrija

Programma (ex-FEAD)

- Pārtikas atbalsta (tajā skaitā gatavu maltīšu) un pamata materiālās palīdzības sniegšana mājsaimniecībām ar bērniem
- Papildu pārtikas atbalsta un higiēnas preču sniegšana mājsaimniecībām ar zīdaiņiem un maziem bērniem
- Mācību piederumu atbalsta sniegšana mājsaimniecībām ar sākumskolas un pamatskolas vecuma bērniem
- Iespēja mājsaimniecībām ar bērniem piedalīties papildpasākumos, it īpaši tajos, kas saistīti ar vecāku un bērnu sadzīves prasmju pilnveidošanu, bērnu audzināšanu, paaudžu attiecībām u.c.

Labklājības ministrija

Atbalsts bērniem ar smagu diagnozi

- Psihoemocionālā un sociāla atbalsta nodrošināšana bērnam un ģimenei diagnozes noteikšanas un akūtās terapijas periodā, ģimenei atrodoties BKUS
- Informācijas tālāka nodošana un starpinstitucionālā sadarbība (ģimenes ārsti, sociālais dienests, VDEĀVK, bāriņtiesas u.tml.)
- Darbs ar ģimeni un atbalsta sniegšana pēcterapijas periodā ģimenes dzīvesvietā

Labklājības ministrija

Vardarbības ģimenē novēršana un mazināšana

- Vecāku universālo izglītojošo programmu ieviešana ģimenes pratības paaugstināšanai
- Speciālistu izglītošana vardarbības atpazīšanai un savlaicīgu atbalsta pakalpojumu nodrošināšanai
- Informatīvi izglītojoši pasākumi sabiedrībai tolerances pret vardarbību ģimenē mazināšanai
- Vardarbības risku novērtēšanas metodikas un starpinstitūciju sadarbības pilnveide

Labklājības ministrija

Nediskriminācija, dzimumu līdztiesība un iekļaujošs dizains

- Atbalsta pasākumi, pakalpojumi, aktivitātes
 - dzimumu segregācijas mazināšanai izglītībā un darba tirgū
 - personu ar invaliditāti un funkcionāliem traucējumiem pilnvērtīgas dzīves nodrošināšanai
 - personām virs 50 gadu vecuma sociālās atstumtības mazināšanai
- Politikas veidošanā un īstenošanā iesaistīto institūciju izglītošanas/informēšanas pasākumi par vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas principa integrēšanu politikas plānošanas, īstenošanas un novērtēšanas procesos
- Atbalsta sniegšana darba devējiem iekļaujošas darba vides un diskriminācijas novēršanas jautājumos
- Informatīvi un izglītojoši pasākumi sabiedrībai par vienlīdzīgām iespējām un nediskrimināciju, savu tiesību aizstāvību un īstenošanu

Labklājības ministrija

www.lm.gov.lv

Twitter:@Lab_min

Flickr.com:Labklajibas_ministrija

Youtube.com/labklajibasministrija

Draugiem.lv/labklajiba

EIROPAS DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS 2019

JURIS DILBA

CENTRS MARTA / EIGE EKSPERTU FORUMS

06.11.2019, RĪGA

EIROPAS DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS

Rīks dzimumu līdztiesības progresa novērtēšanai ES, ko izstrādājusi EIGE. Tas piešķir lielāku redzamību jomām, kurās nepieciešami uzlabojumi, un galu galā atbalsta politikas veidotājus efektīvāku dzimumu līdztiesības pasākumu izstrādē.

6

Core domains

WORK, MONEY, KNOWLEDGE,
TIME, POWER AND HEALTH

2

Additional
domains

VIOLENCE AGAINST WOMEN
AND INTERSECTING
INEQUALITIES

31

Indicators

28

EU countries

5

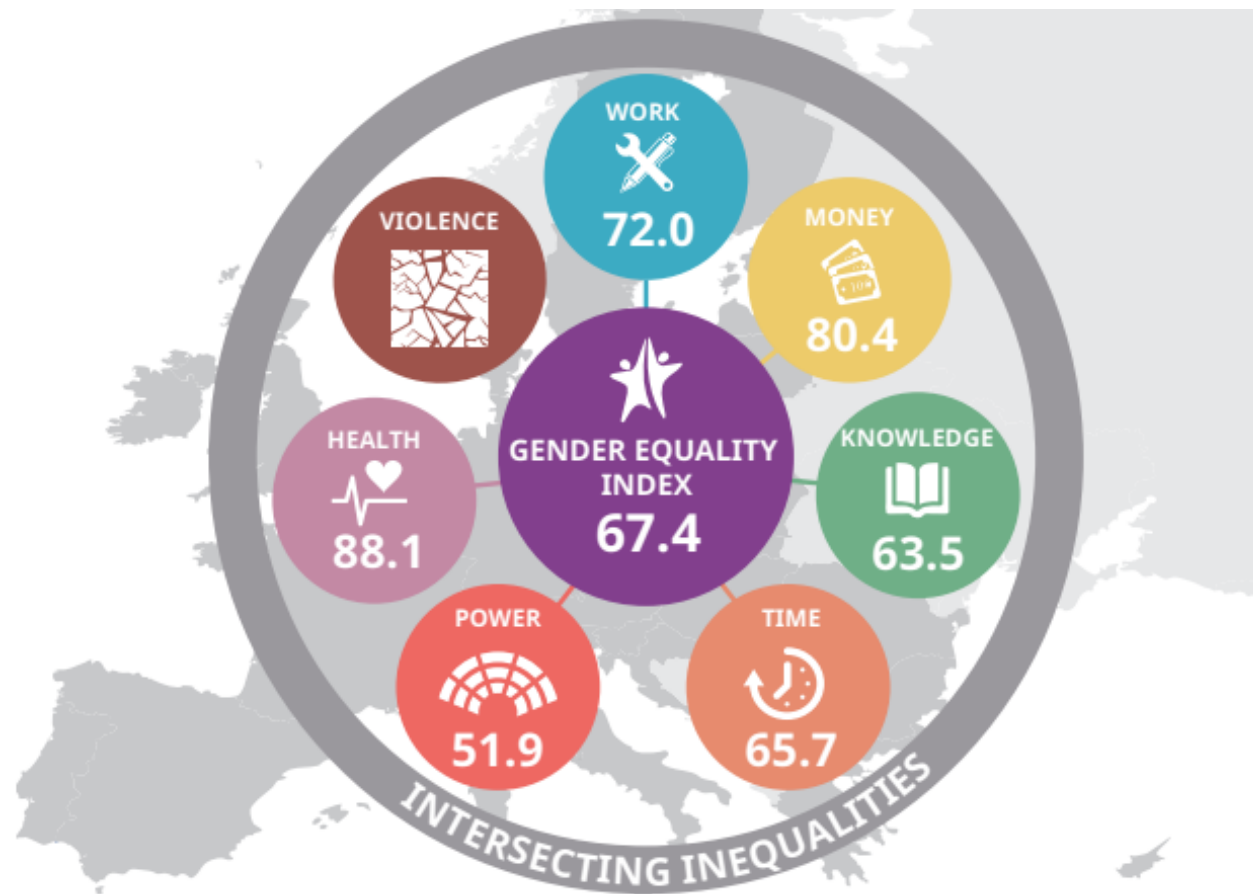
Years

2005, 2013, 2015, 2017, 2019

DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSA JOMAS

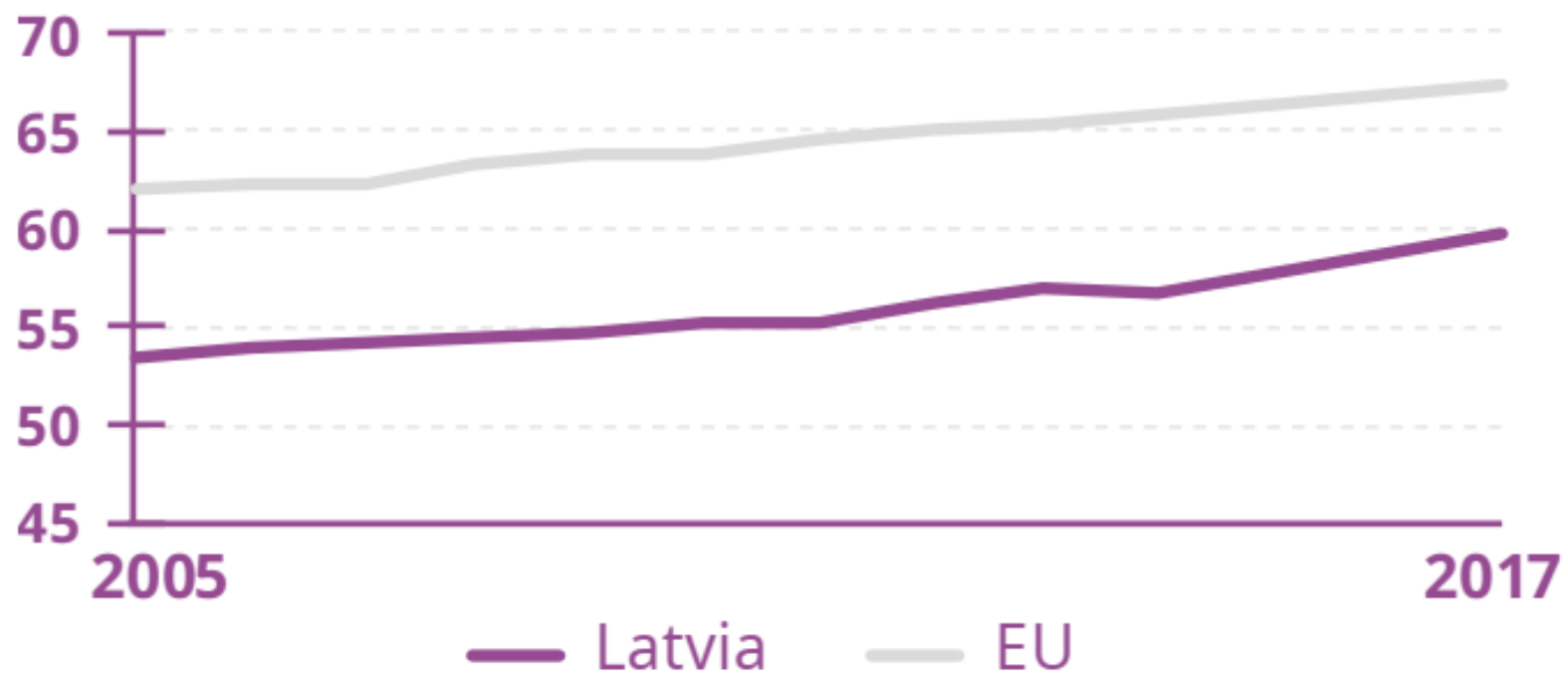
- DARBS
- NAUDA
- ZINĀŠANAS
 - LAIKS
 - VARA
- VESELĪBA

PAPILDUS JOMAS - VARDARBĪBA PRET
SIEVIETĒM UN INTERSECIONĀLĀ
NEVIENLĪDZĪBA

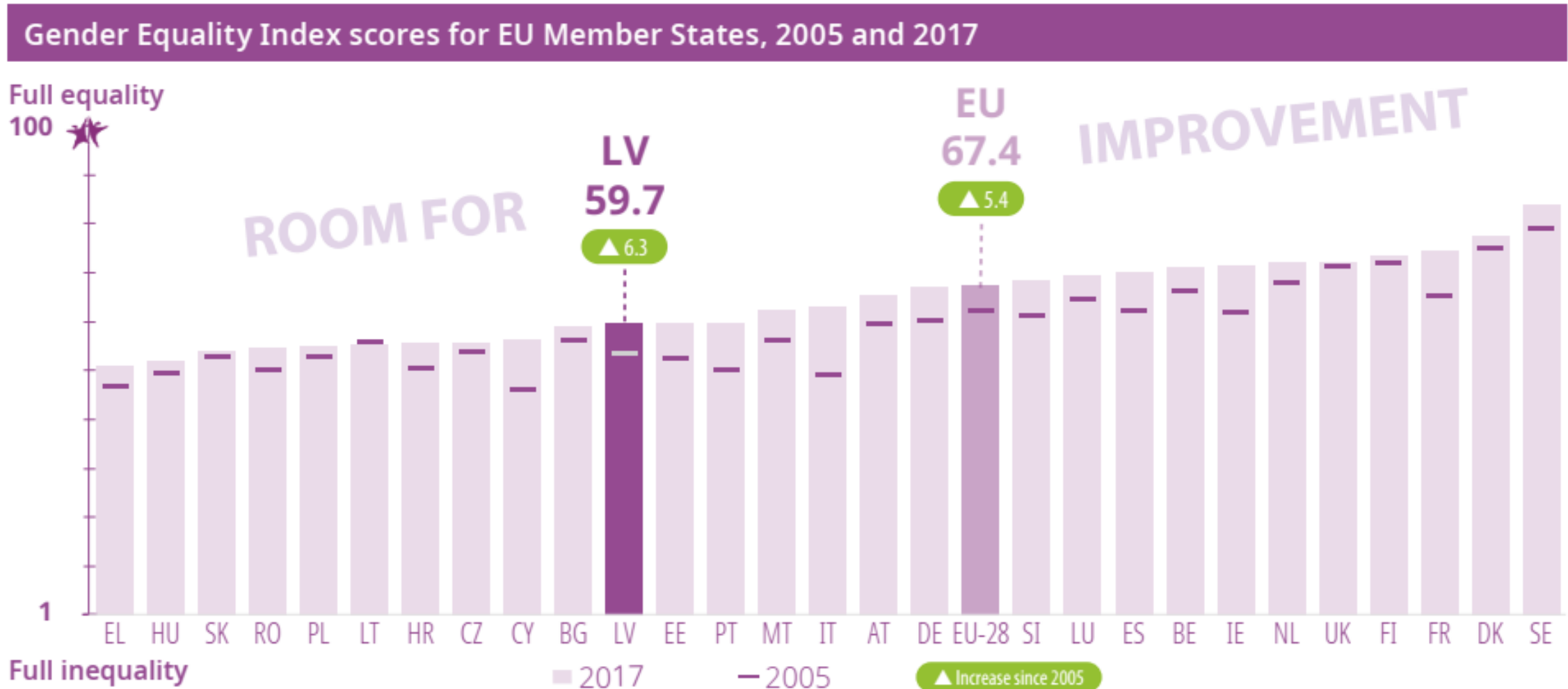

LATVIJA UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS - TENDENCES

Latvia and the EU average are advancing in the same direction

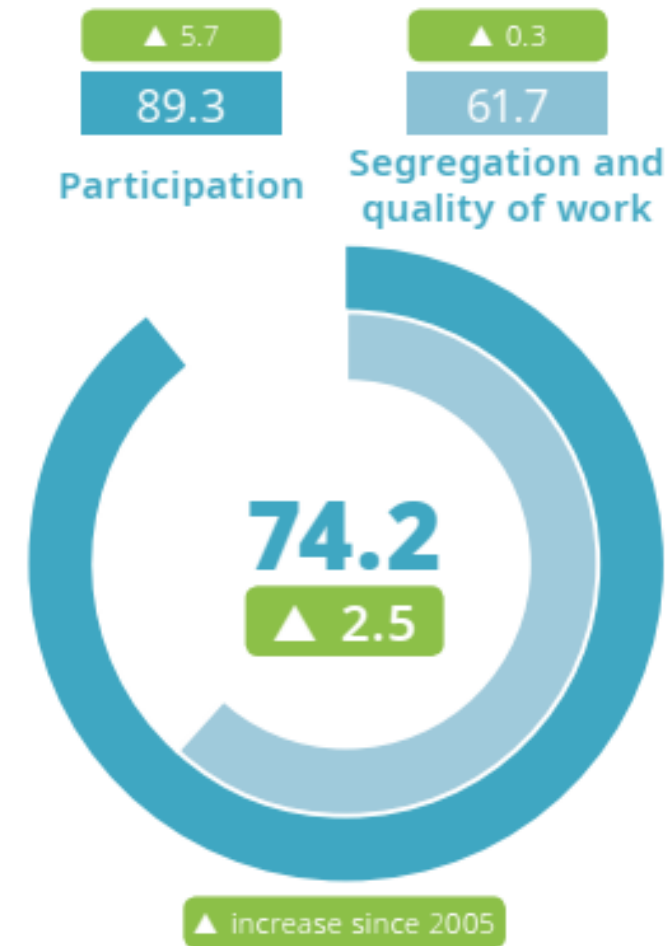

LATVIJA UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS 2019 – TENDENCES

LATVIJA UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS 2019 - DARBS

- Latvijas rādītājs darba jomā ir 74,2, kas uzrāda 2,5 punktu progresu kopš 2005.gada (+ 0,6 punkti kopš 2015.gada), palielinoties sieviešu un vīriešu līdzdalībai darba tirgū.

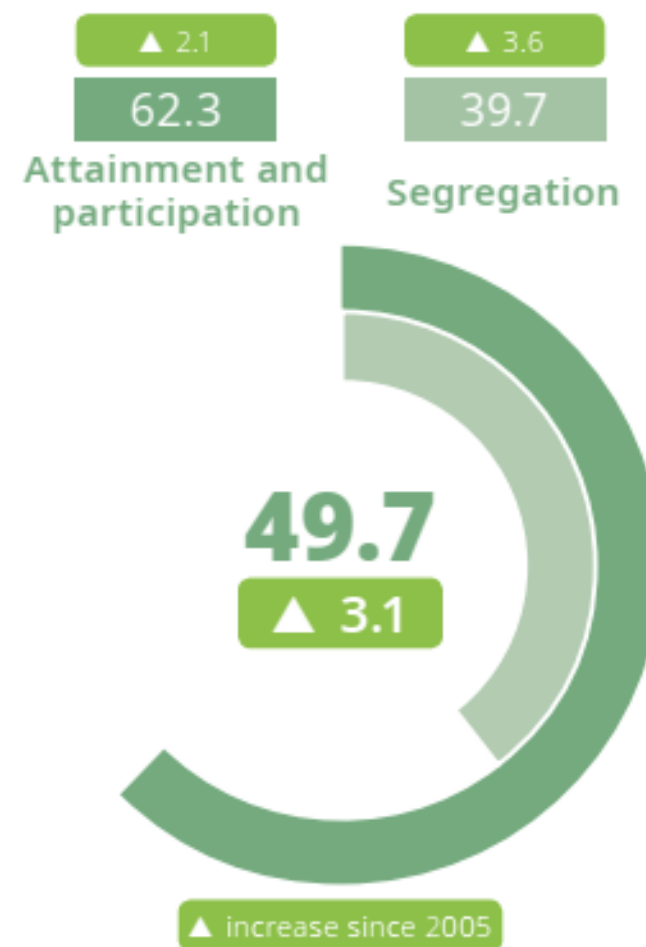
LATVIJA UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS 2019 - NAUDA

- Latvijas rādītājs naudas jomā ir 65,5, kas uzrāda 9,2 punktu progresu kopš 2005.gada (+ 1,2 punkti kopš 2015.gada), ar ievērojamiem uzlabojumiem gan sieviešu, gan vīriešu finanšu situācijā.
- Joprojām ir ievērojamas atšķirības atalgojumā par līdzvērtīgu darbu - sievietes pelna par 18% mazāk nekā vīrieši

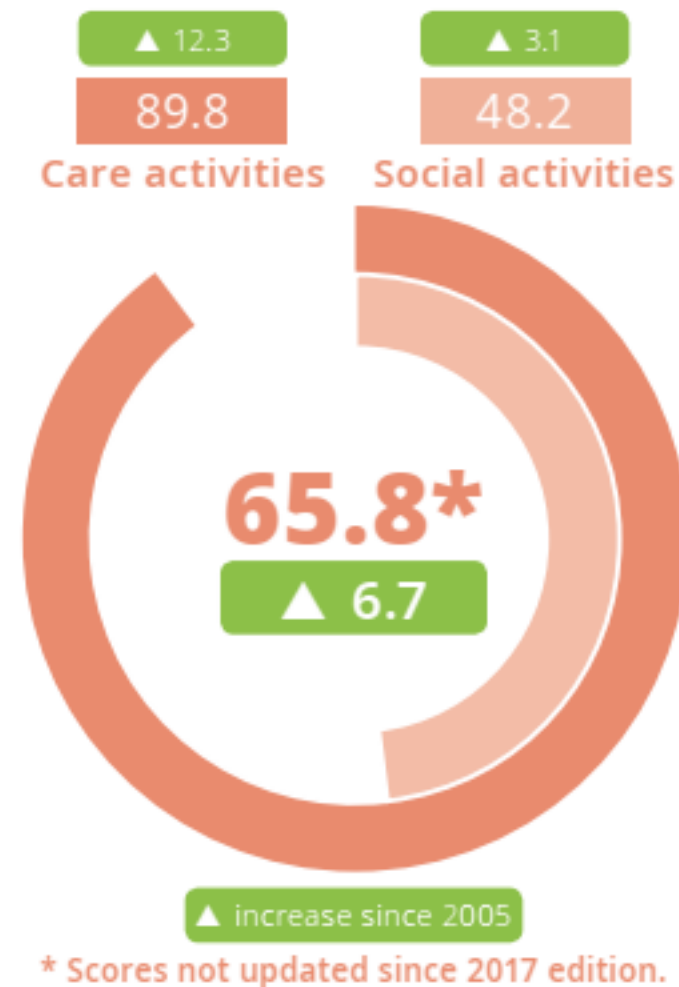
LATVIJA UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS 2019 - ZINĀŠANAS

- Latvijas rādītājs zināšanu jomā ir 49,7, ar 3,1 punktu pieaugumu kopš 2005. gada (+0,8 punkti kopš 2015. gada). Kopš 2005. gada Latvija ir noslīdējusi par divām pozīcijām un ieņem pēdējo vietu zināšanu jomā ES, kaut arī abas apakšjomas ir uzlabojušās.

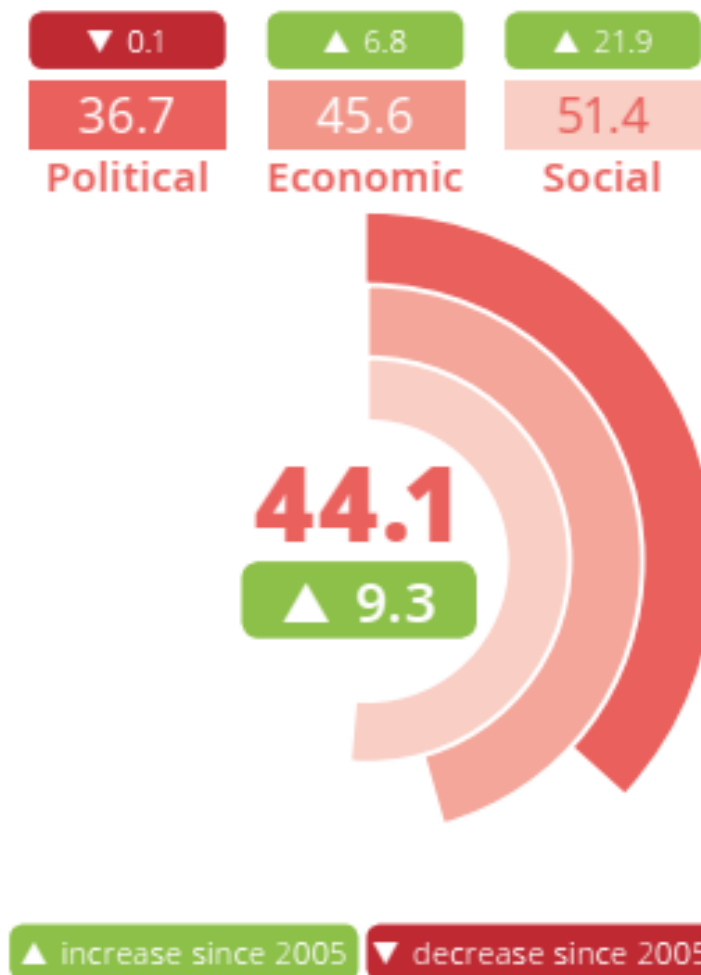
LATVIJA UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS 2019 - LAIKS

- Kopš pēdējās indeksa versijas (2017) Latvijas rādītāji laika ziņā nav mainījušies, jo jauni dati nav pieejami. Nākamais datu atjauninājums par šo domēnu ir paredzēts 2021. gadā.

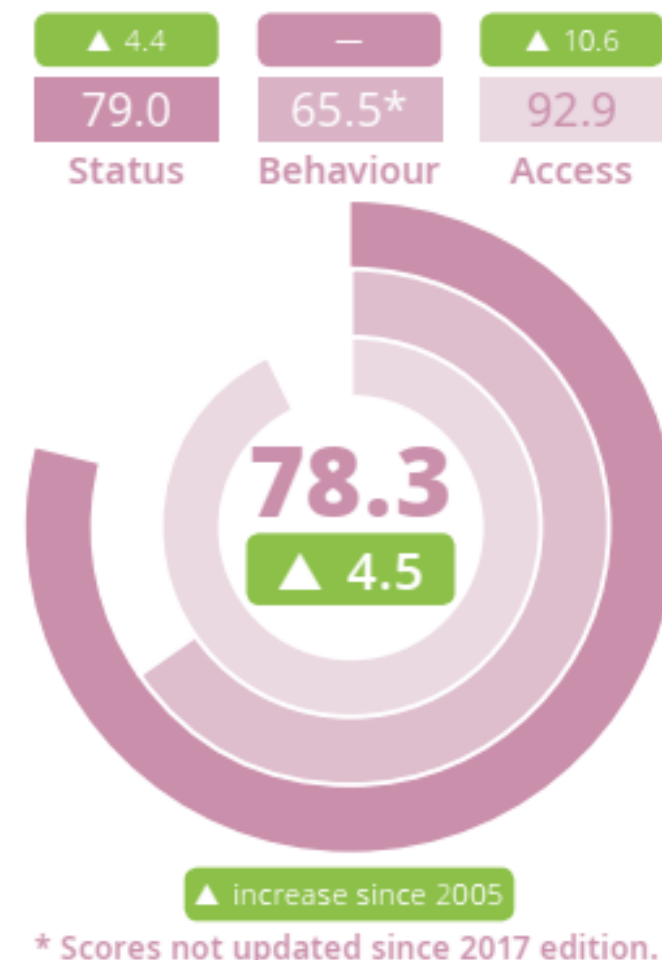
LATVIJA UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS 2019 - VARA

- Latvijas rādītājs varas jomā ir 44,1, ar 9,3 punktu pieaugumu kopš 2005. gada (+ 5,1 punkts kopš 2015. gada). Tas ir zemākais rādītājs Latvijai visās jomās. Tas ieņem 16. vietu ES. Ir uzlabojumi ekonomisko un sociālo lēmumu pieņemšanas apakšnozarē, savukārt progress ir apstājies politiskās varas apakšjomā. (*piezīme – nav ņemtas vērā pēdējās Saeimas vēlēšanas*)

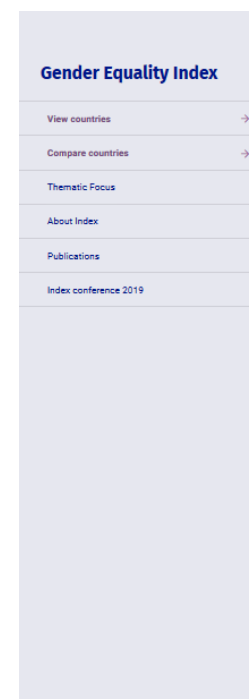
LATVIJA UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSS 2019 - VESELĪBA

- Latvijas rādītājs veselības jomā ir 78,3, ar 4,5 punktu pieaugumu kopš 2005. gada (- 0,1 punkts kopš 2015. gada). Ir uzlabojusies dzimumu līdztiesība veselības stāvoklī un piekļuve veselības pakalpojumiem. Par uzvedības apakšdomēnu nav jaunu datu.

VISS PAR DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INDEKSU 2019 – EIGE INTERNETA VIETNĒ

<http://eige.europa.eu/gender-equality-index/2019>

Comparing scores for 2019

Map Graph **Bar chart** Data table

Export

Sort by value

